

3. The main reason why students gave up visiting the family doctor is that they had no health problems.

Recommendations

It is necessary to train the students in secondary vocational education institutions to do the medical check-ups regularly for maintaining a good health condition.

Bibliography

1. Tintiuc D, Grossu I. Sănătate Publică și Management. Chișinău: Centrul Editorial Poligrafic "Medicina; 2007.
2. Cojan A, Francu V, Domnariu C. Accesibilitatea la serviciile medicale –indicator de evaluare a sănătății comunitare. Materialele Conferinței Naționale de Sănătate Publică cu participare internațională „Prezent și viitor în sănătatea publică din România”, Timișoara, 2008:52.
3. Ábrám Z, Domokos L, Gáspárik I, Tar G, Sebesi S. The opinion of the population about the medical services. Hungarian Epidemiology, Supplementum VIII, 2011:10.
4. Tutunaru M., Zepca V., Iziunov N., Manole V. Morbiditatea elevilor din instituțiile de învățământ profesional conform adresabilității. Materialele Congresului VI al igieniștilor, epidemiologilor și microbiologilor din Republica Moldova, vol I Igiena, Chișinău 2008:121-128.

ACCIDENTELE PRODUSE ÎN CONDIȚII CASNICE – UNA DIN PROBLEMELE LOCUINȚEI MODERNE

Ovidiu Tafuni

Catedra Igienă generală USMF “Nicolae Testemițanu”

Summary

Accidents produced in home conditions – one of the problems of modern dwelling

As a result of several studies abroad and national sociological studies have shown that the growing of household accidents frequency, moreover, each fourth infantile decease in our country is caused by home accidents. Every day 145 children have suffered from accidents produced in home conditions. At least 6 children up to 5 years to arrive daily at the hospital after home accident.

The frequency of accidents depends on vulnerable dwelling which are in the growth and quality of children surveillance which are in diminishing due to the insufice of supervisors vigilance who are responsible for children.

Rezumat

În rezultatul a mai multor studii de peste hotare cât și a studiilor sociologice naționale s-a demonstrat că frecvența accidentelor casnice este în creștere, mai mult decât atât, fiecare al patrulea deces infantil în țara noastră este cauzat de accidente casnice. În fiecare zi 145 de copii au de suferit în urma unor accidente produse în condiții casnice. Cel puțin 6 copii de până la 5 ani ajung zilnic la spital după ce se accidentează acasă.

Frecvența accidentelor casnice depinde gradul de vulnerabilitate a locuinței care se află în creștere și de calitatea supravegerii copiilor care este în scădere datorită vigilenței insuficiente din partea supraveghetorilor copiii de care sunt responsabili.

Scopul și obiectivele

Lucrarea a avut ca scop să efectueze sinteza informației despre accidentele casnice, factorii de risc potențiali, care pot servi drept cauză pentru a cunoaște situația reală din domeniu. Propunerea unor acțiuni adecvate de profilaxie.

Materiale și metode

Studiile OMS, Centrului Național de Management în Sănătate, Centrul de Analiză și Investigații Sociologice, Politologie și Psihologice CIVIS privind accidente produse în condiții casnice.

Întroducere

Locuința se consideră un loc sigur, părinții își inchipuie că copilul sau este în siguranță atunci când se află în casă, dar statistici recente ne atrag atenția asupra unui fapt îngrijorător: majoritatea locuințelor nu sunt atât de sigure cum ne-am fi închipuit noi.

Această situație este provocată de faptul că locuința are puncte vulnerabile care reiese din structura și amenajarea ei, dar și de faptul că copiii pot rămânea ne supravegheați.

Actualitatea

Conform datelor Centrului Național de Management în Sănătate, în anul 2008, aproape 50 000 de copii au suferit accidente, dintre care majoritatea au survenit acasă, unde micuții ar fi trebuit să fie supravegheați în permanență de adulți. Mai mult decât atât, fiecare al patrulea deces infantil în țara noastră este cauzat de accidente casnice. În fiecare zi 145 de copii au suferit în urma unor accidente produse în condiții casnice. Cel puțin 6 copii de până la 5 ani ajung zilnic la spital după ce se accidentează acasă.

Potrivit datelor furnizate de Centrul Național de Management în Sănătate al Ministerului Sănătății, în anul 2010 s-au înregistrat 52 795 de accidente cu implicarea copiilor. Potrivit aceleiași surse anul trecut 2353 de copii în vârstă de până la cinci ani s-au intoxicat și au suferit diverse traume, având nevoie de asistență medicală de urgență. Aceasta înseamnă că în fiecare zi cel puțin șase copii în vârstă de până la cinci ani au fost internați în spital în urma accidentelor casnice.

Cele mai multe accidente casnice cu implicarea copiilor, raportat la numărul de locuitori de vârstă respectivă, au fost înregistrate în municipiul Chișinău și în raioanele Vulcănești, Taraclia și Telenești.

Începând cu anul 2008, Ministerul Sănătății din Republica Moldova, în colaborare cu Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare derulează un proiect în domeniul sănătății publice – „Regionalizarea Serviciilor Pediatriche de Urgență și Terapie Intensivă în Republica Moldova” (REPEMOL). Proiectul este implementat de către fundația „Centrul pentru Politici și Servicii de Sănătate” (Filiala din Moldova). Unul din obiectivele strategice ale Proiectului vizează ridicarea nivelului de cunoștințe și îmbunătățirea comportamentului familiilor cu copii în ceea ce privește prevenirea accidentelor care au loc în condiții casnice. În acest context, una din componentele de bază ale proiectului este elaborarea, implementarea și evaluarea unei campanii de sensibilizare a populației privind (a) accidentele produse în condiții casnice la copiii de vârstă 0-4 ani împliniți (până la 5 ani), (b) importanța supravegherii copilului și (c) măsurile de prevenire a accidentării copiilor.

În acest context, în perioada 2009-2011, au fost organizate 3 studii sociologice naționale, cu participarea gospodăriilor cu copii de vârstă 0-4 ani împliniți. Studiile și-au propus să evalueze (a) gradul de siguranță a locuințelor în care cresc copii de vârstă indicată și (b) nivelul de cunoștințe al supraveghetorilor cu referire la pericolele cărora pot fi expuși copiii în condiții casnice.

Ca rezultat ale acestor 3 studii sociologice naționale a fost prezentat un raport care, pe lângă rezultatele și concluziile celui de-al treilea studiu, include și o analiză comparativă cu studiile anterioare (din 2009 și 2010). Raportul descrie în ce măsură s-a schimbat nivelul de cunoștințe, atitudinile și comportamentul persoanelor care au în grijă copii de vârstă 0-4 ani împliniți, cu privire la accidentele casnice.

Rezultate și discuții

În rezultatul a mai multor studii de peste hotare cât și a studiului recent s-a demonstrat că frecvența accidentelor casnice depinde de vulnerabilitatea locuinței și de calitatea supravegherii copiilor.

Unul din "punctele vulnerabile" ale locuinței sunt locurile situate la înălțime. În fiecare an se înregistrează în întreaga lume milioane de cazuri de copii accidentați în casă, ca urmare a căderilor de la înălțime. Cele mai grave cazuri sunt cele în care micuții alunecă de pe scări, ferestre, scaunele înalte, paturi, masa de înfășat cazând și traumându-se.

Specialiștii recomandă pentru a preveni accidentele legate de locurile situate la înălțime următoarele măsuri: 1. ușile ce permit accesul spre scări sau orice alt loc potențial periculos din locuință trebuie să fie încuiate; 2. de a instala o serie de "porți de siguranță" la ambele extremități ale scărilor, accesul fiind posibil printr-o cheie care se va afla în permanență la o persoană adultă. Obstacolele respective vor fi prevăzute cu bare înguste și dese, cei mici neavând posibilitatea de a se strecura printre ele; 3. de a un plasa nici un scaun sau orice altă mobilă lângă ferestre; copiii ar putea fi tentați să le escaladeze pentru a ajunge la geam; 4. în cazul în care ai un bebeluș, nu-l lăsa niciodată nesupravegheat pe masa de înfășat; deasemenea, ai grijă ca patutul lui să fie prevăzut cu o tablă verticală mobilă, pe care o vei ține ridicată, pentru ca micuțul să nu cadă din pat; 5. a evita utilizarea premergătoarelor, la nivel mondial cazurile accidentelor survenite din cauza acestui accesoriu sunt foarte dese; 6. pe cât e posibil, pentru aerisire de deschis ferestrele de sus, nu de jos. Dar, ca măsură suplimentară de siguranță, toate ferestrele de la etajele superioare ar trebui încuiate - în cazul în care, din diverse motive, cei mici nu pot fi supravegheați permanent; 7. în baie gresia să fie acoperită cu un material impermeabil și pe care să nu se poată aluneca.

Un alt tip de punct vulnerabil ar fi locul unde sunt șnururi și în general orice tip de cabluri sau fire, conform datelor statistice aceste locuri sunt cele mai frecvente cauze de deces prin strangulare în rândul copiilor cu vârstă de până la 4 ani. Dispozitivele care prezintă risc sunt: jucării cu șnururi, sârme sau fire lungi, șnururile de la draperii, cablurile electrice de la diferite aparate electrocasnice.

Ca măsuri profilactice pot servi: 1. a nu lăsa la îndemâna copiilor jucării dotate cu diverse șnururi sau cabluri; 2. a nu așeza patutul copilului sub fereastră - mai ales dacă ai draperii cu șnururi; 3. a se asigura că șnururile de la draperii sunt înnodate. În cazul cablurilor sau firelor electrice apare și riscul de electrocutare, locul situării unei surse de electricitate dau dispozitiv electrocasnic este un alt tip de punct vulnerabil și ca exemple pot servi: prizele descoperite, aparatele electrocasnice, cablurile electrice - mai ales cele deteriorate, pericolul poate fi și fatal, în caz de electrocutare. Cum se poate preveni: 1. trebuie de folosit "maști" speciale pentru prize (se găsesc în comerț) pentru ca fiecare priză să fie perfect acoperită și inaccesibilă copiilor; 2. a se asigura dacă toate cablurile electrice sunt intacte și, dacă este cazul, trebuie înlocuite cât mai curând. Ca măsură suplimentară de precauție, de avut grijă ca micuții să nu aibă acces la cabluri și în general la nici o sursă de tensiune electrică.

Un punct nu mai puțin vulnerabil este locul unde se utilizează focul, anual se înregistrează în lume aproximativ zeci de mii de decese în rândul copiilor cu vârsta de până la 14 ani, ca urmare a incendiilor survenite la domiciliu, iar în peste jumătate dintre aceștia copii au vârsta între 1 și 4 ani. Cel mai des, aceste incendii reprezintă o consecință directă a imprudenței atât celor mici cât și celor ce îi supraveghează. Ca factori de risc sunt: țigările aprinse, chibriturile, aragazul și alte instalații de gătit, șemineul, aeroterma. Cum se pot preveni incendiile și combustibile: 1. a nu se lăsa la îndemâna copiilor chibrituri, brichete, sau materii inflamabile; 2. a nu lăsa niciodată copilul singur în bucătărie, dacă aragazul este aprins sau în orice altă încăpere unde arde focul; 3. instalează detectoare de fum în toate dormitoare, testează-le lunar, înlocuiește anual bateriile și întreg sistemul la fiecare 10 ani; 4. trebuie pregătit un plan de evacuare în caz de incendiu; 5. a se exclude fumatul în casă. Incendiile provocate de țigară uitată aprinsă ori de scrumul în care se mai găsesc particule de jăratric reprezintă principala cauză de mortalitate provocată de foc; 6. în fiecare cameră unde sunt surse de foc este necesar de avea și extincătoare; 7. de informat copii

despre riscurile focului și de asigurat dacă sunt constienți de pericolele la care s-ar expune în caz că ar încălca regulile despre care li s-a vorbit.

La rând cu focul un mare pericol prezintă și locurile unde se păstrează resursele toxice din casă, în lista factorilor de risc se înscriu: - produsele de curățat, insecticidele, medicamentele, plantele de cameră, băuturile alcoolice, etc. Dacă sunt ingerate de copii, aceste produse pot avea ca efect o intoxicație severă sau chiar decesul. Cum se pot preveni pericolele: 1. a nu lăsa la îndemâna copiilor nici o substanță care se încadrează în categoria celor menționate; 2. acest tip de produse trebuie păstrate în dulapuri închise, a căror cheie să nu poată ajunge în posesia celor mici;

3. informează-te dacă plantele de cameră din locuința ta nu sunt otrăvitoare (în caz de înghițire a unei frunze, flori sau fruct); dacă așa este, înlocuiește-le sau ai grijă să nu fie la îndemâna copiilor ori a eventualelor animale de casa; 4. păstrează mereu la îndemână numărul de telefon al medicului pediatru; 5. este indicat să ai întotdeauna în casă un medicament cu efect vomitiv, pe care să-l administrezi copilului dacă acesta a înghițit ceva toxic. Cu toate acestea, nu se recomandă să-i administrezi un astfel de medicament fără avizul medicului - al cărui număr de telefon este bine să-l ai mereu la îndemână.

În afară de punctele vulnerabile un rol important în apariția cazurilor de accident casnic îl are și calitatea supravegherii. Conform statisticilor femeile sunt principalii supraveghetori ai copiilor de vârstă 0-4 ani, fapt confirmat, unde persoanele de sex feminin reprezintă 94%, în timp ce bărbații -doar 6%. Însă totodată se confirmă că persoanele de sex feminin îndeplinesc mai calitativ funcția de supraveghere în comparație cu persoanele de sex masculin.

În afară de cele menționate calitatea supravegherii copiilor depinde și de vârsta persoanei care supraveghează, mediul de reședință, ocupația, nivelul de educație, starea civilă, componența numerică a familiei, veniturile familiei, nivelul socio-economic și nu în ultimul rând de faptul că persoana care supraveghează activează în serviciu o perioadă a zilei și lipsește de acasă, surmenajul supervisorului, copilul merge la creșă, grădiniță sau este lăsat sub supravegherea altor persoane decât părinții, persoanelor cu deficiențe ale văzului, auzului, posedarea sau lipsa de cunoștințe și atitudini în ce privește accidentele casnice la persoanele care au în grijă sa copii, lăsarea fără de supraveghere pe un timp oarecare, etc. Cel mai des accidente pot apărea în cazurile când are loc combinația dintre calitatea scăzută a supravegherii și prezența în locuință a punctelor vulnerabile.

Studiile efectuate recent au înregistrat o creștere a numărului de puncte vulnerabile în locuințe, iar studiul sociologic din 2011 inițiat de Ministerul Sănătății din Republica Moldova, în colaborare cu Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare demonstrează că s-a înregistrat o oarecare reducere a responsabilității supraveghetorilor față de eventualitatea unor întâmplări nefaste pentru copiii de care au grijă.

Concluzii

1. Studiile efectuate recent au înregistrat o creștere a numărului de puncte vulnerabile, ca urmare progresului tehnico-științific și urbanizării, apariția locuințelor moderne multietajate, gospodării dotate cu diverse substanțe chimice, dispozitive și instalații (de apă, căldură ș.a.), mobilier înalt și greu, aparate electrocasnice sau alte obiecte indispensabile menajului, care sporesc riscul de accidentare al copiilor. Totodată s-a înregistrat și o oarecare reducere a responsabilității din partea supraveghetorilor față de eventualitatea unor întâmplări nefaste pentru copiii de care sunt responsabili. Aceasta poate fi explicată prin schimbările indezirabile la nivel de percepție a riscurilor și la nivel de comportament de supraveghere care duc spre schimbări nefavorabile la nivel de securizare a locuinței, gospodăriei.

2. Pericolele pot fi diminuate printr-o supraveghere atentă a celor mici și prin informarea și educarea adulților și copiilor lor în privința surselor de primejdii, prim ajutor și modalităților de profilaxie.

Bibliografie

1. CUNOȘTINȚE, ATITUDINI ȘI PRACTICI ALE PERSOANELOR CARE AU ÎN GRIJĂ COPII 0-4 ANI ÎMPLINIȚI, CU PRIVIRE LA ACCIDENTELE CASNICE Fundația ” Centrul pentru Politici și Servicii de Sănătate”. Filiala din Moldova a Fundației *Elaborat de Centrul de Analiză și Investigații Sociologice, Politologie și Psihologice CIVIS* Chișinău – 201.
2. <http://www.nou-nascuti.ro/parents-guide/childrens-domestic-accident.html>.
3. <http://parinti.acasa.ro/copii-85/accidentele-casnice-si-metodele-de-prevenire-13464.html>.
4. <http://www.parinti.md/Noutatievenimente/Sase-copii-ajung-zilnic-la-spital-in-urma-accidentelor-casnice--eID108.html>.
5. <http://www.timpul.md/articol/medicii-au-extras-un-graunte-din-plamanii-unui-copil-8590.html>.
6. http://www.ms.gov.md/ministry/press_service/7797
7. <http://www.cugetliber.ro/stiri-diverse-accidentele-casnice-principala-cauza-de-ranire-a-copiilor-mici-57316>
8. <http://www.ziare.com/articole/accidente+casnice>
9. 24TH (FINAL) REPORT OF THE HOME AND LEISURE ACCIDENTE SURVEILLANCE SYSTEM(HASS), 2000, 2001 AND 2002 DATA
10. [HTTP://WWW.HASSANDLASS.ORG.UK/QUERY/MAINSELECTOR.ASPX](http://WWW.HASSANDLASS.ORG.UK/QUERY/MAINSELECTOR.ASPX)
11. [HTTP://LIVINGWITHMYHOME.COM/DIY-DO-IT-YOURSELF/PREVENTING.ASPX12/](http://LIVINGWITHMYHOME.COM/DIY-DO-IT-YOURSELF/PREVENTING.ASPX12/)
12. Berilă I., Popa S., Filoș M. *Sante Publique (Bucur)*. 1989 Oct-Dec;32(4):395-400. French. PMID:2799623[PubMed - indexed for MEDLINE]
13. Holiday Accidents and Injuries By the Numbers. *CDC Childhood Injury Report (2000-2006)*.
14. Preventing children accidents and improving home safety in the European region. Identifying means to make dwellings safer. Report of a WHO expert meeting, Bonn May 30-31 2005 By/Edited by: WHO European Centre for Environment and Health, Bonn Office.
15. Ramírez Llarás A, Toribio Tomás A, Riba Romera M. Prevention of household accidents ABS Raval Nord, Barcelona. *Rev Enferm*. 1998 Feb;21(234 Suppl):49-51.

TELEFOANELE MOBILE POT PUNE ÎN PERICOL VIAȚA

Aliona Tihon

Catedra Igiena generală USMF "Nicolae Testemițanu"

Summary

Mobile phones can be life-threatening

This study is a review of the experts opinions on the use of mobile phones by today's young people a factor that may use an "epidemic" of diseases in later life. Through years, there have been so many ideas and discussions concerning the possible risks of the cell phones. Their use as a means of communication has become part of our modern life just as the Internet and computer. Though making our life more efficient, and becoming a vital safety device, it should be borne in mind that carrying a cell phone means an increased danger of contact with bacteria, e.g. E.coli and MRSA. Some other risks are also examined.

Rezumat

Studiul dat evaluează problema utilizării telefoanelor mobile de către tineri ce ar putea suferi o "epidemie" de boala în viață. De-a lungul anilor, au existat discuții cu privire la riscurile de sănătate provocate de telefoanele mobile. Telefoanele mobile sunt acum o parte a vieții noastre ca calculatoarele, internetul. Acestea sunt mijloace de comunicare care sunt folosite mai mult decât telefoanele fixe. Mobilul ne poate ajuta să trăim viața mult mai eficient, desigur, oamenii se bucură de utilizarea lor. Telefoanele mobile "poartă" cu sine o mulțime de bacterii ce